

Vit halda fast um okkara søguliga rætt til 12 míla markið

**Men vit megu ikki gloyma at verja
okkara veiðirættindi alla staðni, har**

ið vit eiga tey,

her er fyrst og fremst talan um:

GRØNLANDSRÆTTINDINI

Tað er so, at sambandsmenn og fólkaflokksmenn við 1954 sjómarkssáttmálanum hava gjørt hitt størsta politiska mistakið fyri ikki at siga brotsverkið. Eitt mistak, sum vit eru bangnir fyri ikki kann botast, men sum verður at velda landi og fólki okkara hin sárasta mein og mesta tap. Eitt politiskt brotsverk, sum er so vordid, at teir, ið hava gjørt tað, ikki kunna vænta sær fólksins álit meira. At tað ikki kann verða borið yvir við teimum er tí, at teir samstundis feldu tað uppskotið, ið kundi havt loyst sjómarksspurningin, uppskotið frá javnaðarmonnum.

Tá ið tjóðveldið fer harðliga við sambandsmonnum og fólkaflokksmonnum fyri 1954 sáttmálan, er tað sostatt væl grundað. Men tá tjóðveldismenn missa haldið á sær sjálvum og í danskarahati sínum ganga so langt, at teir nú beina-vegin krevja loysing frá Danmark «fyri at fáa sjómarkið – sum teir taka til – tá eru teir verri menn enn sambandsmenn og fólkaflokksmenn. Ti hasin vegurin við loysingini verður at skerja fiskimannsins inntøku- og livsmøguleika meiri enn tað, at íslendingar reka okkum burtur av øllum leiðum, ið vit eru vanir at fiska á undir Íslandi.

Fylgja fiskimenn tjóðveldisins loysingarhærrópi, verða teir at missa:

Øll serrættindi, sum vit eiga í Grønlandi, og vit vilja missa:

allar teir solumøguleikar, sum goymast í tí alturímóti keypi, ið danir gera, og so verður her bara tikið til tað, ið snerkir at tí, ið hevur við fiskivinnuna at gera.

Nei, stevnan fiskimarkinum og sjóvinnuni viðvíkjandi má vera:

1) *Allar kreftur á borðið fyri at vinna 12-míla fiskimarkið.*

Óg her hevur livið longu prógv, at tann stóða, sum javnaðarmenn hava tikið, er tann einasta beina.

2) *Allar kreftur í eldin fyri at*

endurnýggja okkara fiskivinnuflota.

Eisini her er at fara ta av javnaðarmonnum ávístu leið: landið byggir skipini; landið skipar fyri landsinnflytan av øllum útgerðarvorum, so allir, ið dríva sjóvinnu,

kunnu fáa vorurnar eins biliga og biligast og á lagligastu treytum; landið skipar fyri fiskasøluni so-leiðis, at allir framleiðarar frá fiskimanninum til reiðaran fáa tað fyri fiskin, sum marknaðurin gevur við frádrátti av rakstrarútleiðslunum.

3) Uppbyggjan og verjan av okkara grønlandsrættindum – so allir okkara farleysu fiskimenn fáa høvi at veiða í Grønlandi. Her verður hugsað um laglig bátalán við studningi eins og javnaðarflokkurin hevur havt uppskot um; um loyvi at rógva út frá fleiri havn um har uppi e. s. fr.

Hetta og ikki tjóðveldis kulan av grønlandsrættindunum uttan at tað hjálpir eitt vet meiri í sjómarksmálinum, er stóðan og leiðin – javnaðarmannaleiðin – ið hildin skal verða.

Skulu herskip verja enskar trolarar við íslensku strendurnar?

Hvat siga russar til hetta?

Bretsk blóð vilja vera við, at Bretland vil verja síni «fiskirættindi» undir Íslandi við vápnarmátt.

Blaðið «Manchester Guardian» veit at siga frá, at aftaná fyrsta september verða einir 200 bretskir trolarar at veiða inni á 12-fjórðings-sjómarki Íslands, og at stóru herskipafloði skal vera hjástaddur at verja teir.

Hvat verður at henda við Íslands strendur aftaná 1. september?

Ein kann illa hugsa sær annað,

enn at íslendingar eftir forimuni fara at royna at verja sjómark sitt. Óg verður fyrst tikið til kanónurnar, er ilt at siggja, hvør endin verður, Óg hvat sigur russurin?

Ja, hann hevur jú sagt gott fyri íslenska 12-fjórðings sjómarkinum, og fer hann, sum gitt hevur verið millum manna, at lána íslendingum væl útgjerd verjuskip, so kann íslenska 12-fjórðings sjómarkið væl verða tann neisti, sum setur allan heiminn í brand.

Fyrsti portugisiski trolarin

Útvarpið sigur frá, at Suðuroyar norðara trolarafelag hevur gjørt «keypslag» um hin fyrsta portugisiska trolaran.

Kommunan, ið hevur teknað seg fyri 100.000 kr. í partapeningi, hevur inngoldið 10.000.

Felagið tekst nú við at fáa partapeningin, ið teknaður er, um kr. 500.000, inn.

Nú er tikið at fáa hin teknaða

peningin inn, at fáa útvegað virkispening og hús og arbeidsplass á landi.

So sum statt er á Tveroyri, í Vági og í Fuglafirði – tey trý plássin, ið menn hava hugsað at lata portugisisku trolararnar til – er harðliga torvur til arbeidsskapandi virki. Ti megu allar góðar kreftir taka undir her at fáa fyrtekurnar trygt figgarliga «funderaðar».

er mikil fyri, hvussu ið verður til næsta ár.

Leir- og kolavirkisplanum í Suðuroy viðvíkjandi er tað av nýggjum í málinum, at felag í Sveríki, sum vinnur tóð úr tilsýnalátandi sama slag av leiri sum hjá okkum, er interesserað í at fáa at vita, hvussu tilfarið er í okkara leiri. – Eru enn nýggir móguleikar?

Grønlands- útróðurin

Fortjenastan hjá grønlandsútróðarmonnum í fjør – 3-4 mánaðar – segðist at liggja frá 10-18 tusund kr.

Tað sær út, sum árið í ár ikki verður slakari.

Spenningurin millum fiskimenn

Ein útvegur

Ein portugisiskur trolari so dýrur sum 300 seksæringar at nýta í Grønlandi.

1500 føroyskir fiskimenn, ið nú eru vordnir breiðleysir í Íslandi, reisa tann brennandi spurningin:

Hvat er nú fyri okkum?

Ein portugisiskur trolari kostar 5 milliúnur og 400.000 kr.

Siga vit, at ein seksæringur til útróðurs í Grønlandi kostar við øllum hentleikum sum ekkoloddi og fiskalupi o. e., 18.000 kr., kunnu vit fyri tað, ið ein portugisiskur trolari kostar, keypa 300 seksæringar, og fara 10 menn til at manna hvønn bátin og hava fólk í landi, vilja 3000 fiskimenn kunna fáa summarmvinnu við hesum 300 bátunum.

Henda spurning eigur tingið at umhugsa og gera seg greiðan yvir skjótast møguligt, so alt, ið torvar at verða fyrirreikað, verður fyrirreikað til næstu grønlandsútróðraseson *Javnaðarleiðin við studningi og láni til bygging av grønlandsbátum eigur at verða útbýgd.*

Fólkið í Sandvík, Fámjin, Høvi, Økrum, Vikarbyrgi og Sunnba er spent uppá, um tey fáa el-ljós til jóla.

Útbjóðing

Niðurríving av læknaáhúsum úti á Reyni, matr. nr. 147 verður boðið út alment.

Áhugaðir kunnu snúgvá sær til skrivstovu okkara, Áarvegur 1, frá mánadegi 18. august, har treytir arbeiddi verða givnar.

Tilboðini verða at lata inn á býráðsskrivstovuna áðrenn 20. aug. kl. 12 og verða tá opnað í hjáveru teirra bjóðandi.

Olaf Mortensen,
arkitektur, m.a.a.

Hjartaliga takki

eg øllum, ið tann 11. í hesum sýndu mær søma.

Tveroyri, 14. august 1958.

P. M. Dam.

Føroya Fólkaháskúli

Skeið fyri dreingir byrjar á háskúlanum 1. oktober. Teir, sum ætla sær við, eiga at siga skúlanum frá áðrenn 1. september. – Umsóknarbløð og aðrar upplýsingar fáast við skrivliga at venda sær til skúlan.

Marius Johannesen.